

Nova kriza med Nemčijo in Ameriko radi submarinov.

Kako se delajo umetne cene. Mestne oblasti preis. draginjo

—Preiskava je pomagala. Velike kompanije so se ustrašile ljudske sodbje ter se podale. Mestu Clevelandu je grozilo pomanjkanje premoga. Nastala je preiskava zakaj primanjkuje premoga. V Clevelandu pride vsak dan do 700 železniških vozov premoga. Železnice so se izgovarjale, da nimajo vozov na razpolago. Mesto je poslalo svoje agente pogledat, če je res tako. In kaj so našli? Na vseh pragrah je stalo stotine železniških vozov napolnjenih s starim železom, starim lesom, smetmi in tako dalje. Vsi ti vozovi bi morali voziti premog v Cleveland, toda železnice so vozove zadržavale. Dognalo se je, da so posamezni veliki razprodajalci premoga na debelo nalašč skrivali premog, da bi pozneje dobili večje cene za njega. Dve kompanije v Clevelandu, ki prodajate premog, ste se ustrašili preiskave in znižale cene premoga, zajedno pa so dale v promet oni premog, ki je bil dosedaj skrit. Nekaj novaren v Newburgu je moralo prenehati s poslovanjem radi pomanjkanja premoga, toda sedaj je stvar urejena. Iz tega se pa vidi, kako velike kompanije delajo umetne cene, da pritiskajo državljane za večje dobičke. Če se jim pa pošteno stopi na noge, pa takoj pomagajo.

—Kontest za prodajo delnic Slov. Nar. Doma je v polnem teku. Zastopani so vsi zastopniki za prodajo delnic in opek, poleg tega pa sta se priglasila dva nova zastopnika za kontest, Belaj & Močnik ter John Eržen. Kontest je razpisan od direktorija od 20. oktobra do 1. decembra. Razpisanih je trinajst krasnih daril, katera so ostala od zadnjega semnja. Pri zastopnikih za prodajo delnic je nekaj sprememb: Anton Ostanek je novo izvoljeni zastopnik pri dr. Primož Trubar, Jakob Ambrožič pri dr. Jugoslovanski Sokol, Anton Jančar pri dr. sv. Jozefa, Anton Kovčič pri dr. Maccabees.

—The Peerless Motor Truck Co. je naredila tekmo poslovnega leta skoro dva milijona čistega dobička. Delničarji dobijo 25 odstotkov obresti na svoj kapital.

—Dosedanje volivne prekušnje so dokazale, da bo Wilson zmagal z veliko večino v Clevelandu. Računa se pozitivno, da bo dobil Wilson v Clevelandu 25.000 glasov večine nad Hughesom. Politični proračuni tudi kažejo, da je Benson, socialistični kandidat za predsednika, precej močan v Clevelandu. Za kongresmana 20. okraja, katero mesto dosedaj za-

stopa Wm. Gordon, bo še nadalje zvoljen Gordon kot kandidate dosedaj podvzete privatne volitve.

—John Bujac, 9006 Fuller ave. se je hridko prižogil policiji radi nepoštenosti Clevelandčanov. Povedal je, da je srečal dva "prijatelja" na Broadway, ki sta pripovedovala, da je bilo več njihovih sorodnikov ubitih v strelnih jarkih Evrope. Da ju Bujac potolaži, jima je dal nesti zavoj denarja, v katerem je imel Bajuc \$1000. Toda prijatelja in \$1000, vse skupaj je naenkrat zginito, in Bajuc sedaj premišljuje kako milo da prijatelja in \$1000, vse skupaj je smrt v strelnih jarkih, napram njegovi zgubi.

—Prebivalci vasi Euclid bi radi za \$200.000 kupili park ob jezeru. Pravijo, da bi park nosil 4 in pol procenta na leto obresti, kar bi se plačevalo na odplačilo dolga. Potem pa bo mesto Cleveland priklopilo vasi Euclid Clevelandu in Cleveland bo plačal dolg. Toda te sanje se še dolgo ne bodo uresničile.

—Dne 1. novembra bodo po celi Ameriki pobirali za revne litvinske družine, ki so trpele radi vojne. Zupan Davis je izdal posebno proklamacijo za ta dan. 600 mladih litvinskih in drugih gosposiden bo 1. novembra pobiralo prostovoljne darove po Clevelandu.

—Imenitno odločbo je ukrenil odbor komisarjev za gostilniške licence. Hotel Adams, 90 Public square, ima v pritličju tako veliko baro, da je v resnici prevelika. Zato so gostilniški komisarji nasvetovali lastniku, da naj dobi človeka, ki bo pijance ven metal, ali pa naj gostilno zapre. Namreč gostilniški prostori so predolgi in pijanci imajo mnogo prostora za razsajanje, zato pa mora lastnik gostilne dobiti močnega človeka, ki bo sproti vsje pijance ven metal, potem pa bodo komisarji dovolili lastniku gostilne, da še naprej toči pijačo za dolgo baro.

—Mestni pravnik Fitzgerald je v hudih stiskah. Ne ve kaj bi naredil. On je po postavi zastopnik mesta v sodnijskih stvarih, pa tudi zastopnik šolskega odbora. Šolski odbor toži sedaj mesto za poravnavo \$68, ker so tatovi ukradli iz neke šole fonograf tekmo počitnic, ko je mesto najelo dotično šolo za razvedrilo. Fitzgerald mora sedaj zastopati mesto v tožbi šolskega odbora, zastopati pa mora tudi šolski odbor, tako se glasi postava. Torej bo Fitzgerald sodnik, tožitelj in toženec, vse — objednem. In Fitzgerald se prijema za las, kaj naj naredi.

Zvišana naročnina od 1. nov.

Z dne 1. novembra stopi v veljavo nova cena naročnini za "Clevelandsko Ameriko". Cena listu od tega dne za naročnike v Clevelandu. Collinwoodu in Newburgu, katerim nosi naš raznašalec list ter za vse ostale naročnike po Ameriki je \$3. na leto. Cena onim naročnikom v Clevelandu, ki dobivajo list po pošti v Clevelandu je \$4.00 na leto, v Meksiko in Canado je naročnina \$3.50 na leto, za Evropo \$4.00 na leto. Naročniki naj bodo prepričani, da je upravnistvo lista le v največji sili zvišalo cene. Od časa, ko

smo prvič naznanili, da se bo zvišalo povzvišanje naročnini, pa do danes, se je cena papirja za tisk ponovno dvignila za pol centa pri funtu in kompanije naznanjajo, da se bo cena še dvigala. Vsi ostali listi v Ameriki bodo prisiljeni zvišati naročnino. Na tem mestu se pa zahvaljujemo vsem našim naročnikom, ki so zadnje čase tako blagohotno plačevali naročnino. Mnogo jih ima plačano do konca leta 1918. Naša srčna hvala vsem, priporočamo se pa vsem zavednim in naprednim Slovincem tudi v bodočnosti.

Rumunci zmagujejo na dveh frontah

V Transylvaniji se je nemško-avstrijska armada umaknila in pustila za seboj težke topove in tisoče ujetnikov. V Dobrudži so boji ustavljeni in Rumunci so se pojavili z novo armado 300.000 mož. Nemški trgovski submarin Deutschland je zopet dospel v Ameriko.

Virginija je suha.
Richmond, Va., 31. okt. Ob polnoči nočjo postane dela države Virginia suha. Gostilničar Sutter iz Norfolk, Va. se je iz žalosti večeraj ustrčil. Postava govori, da ljudje niti iz drugih držav ne bodo smeli dobiti pijske.

Boelke ubit.
London, 31. okt. Zrakoplovni kapitan nemškega zrakoplovnega oddelka, Boelke je bil večeraj ubit pri spopadu z nemškim francoskim zrakoplovcem. Boelke je uničil 40 angleških in francoskih zrakoplovov.

Napad na rumunsko kraljico.
Berolin, 31. okt. Glasom poročil, ki jih je dobil general Hindenburg od poveljnikov nemške armade v Dobrudži, je bila rumunska kraljica Marija napadena od nekega morilca. Nobenih podrobnosti se ne more dobiti o tem napadu, in je to prva novica, ki je prišla v Ameriko o tej aferi.

Novi poveljnik rumunske armade.

Pariz, 30. okt. Rumunska armada je prešla por vrhovno poveljništvo francoskega generala Berthelota. Njemu je pridružen ruski general Bieliaev kot pomočnik. Več višjih ruskih in francoskih častnikov je dospelo na bojišče v Dobrudžo. Napredovanje Nemcev v Dobrudži je začasno ustavljeno. Nove ruske divizije, ki so prišle na pomoč so očitno ustavile napredovanje Nemcev.

Srbi proti Nemcem.
Petrograd, 31. okt. Ruske, srbske in rumunske čete v Dobrudži so se združile, in glasom poluradnih poročil iz Odese so začele ofenzivo proti Nemcem, Bulgarom in Turkom, ki so dosedaj napredovali v Dobrudži.

Spušči položaj rumunskih bojišč.

Iz Berolina poročajo, da je avstro-ogrška armada napredovala pri Rothenturm gorskem prelazu, toda objednem priznajo, da se je morala avstrijska in nemška armada umakniti pri Surduk gorskem prelazu. Iz Bukarešta poročajo rumunski generalni štab, da je rumunska armada ponovno zmagala nad avstrijsko in nemško armado pri Juil in v Prahova dolini. Tu so Rumunci dobili nekaj stotin ujetnikov.

Nemci v ofenzivi na Francoskem.

Amsterdam, 31. okt. Nemci so z vso silo napadli francoske postojanke pri La Maisonette in po krvavem boju se je Nemcem posrečilo dobiti nekaj francoskih strelnih jarkov južno od reke Somme. Nemci so zajeli zajedno tudi 421 Francozo. Severno od reke Somme pa so Francozi in Angleži napredovali. Angleži med Les Moeufs in Morval, Francozi pa severno od Saillly-Saillise. V teh bojih je bilo 60 Nemcev ujetih.

Položaj na ruskem bojišču.
London, 31. okt. V Volyniji, so Rusi ponovno poskušali prodreti skozi nemške vrste. Njih napad je bil silno trdovraten, toda nemška artilerija je odbila napad potem, ko so Rusi izgubili mnogo svojih. Drugi ruski napad pri Salozov je bil

od Nemcev odbit kakor poročajo iz Berolina.
Boji med Srbi in Bulgari.
London, 31. okt. Ob reki Černa se vršijo krvavi boji med Bulgari in Srbi. Bulgari so dobili več nemških regimentov na pomoč, dočim pomagajo Srbom Francozi. Berolin poroča, da napad zaveznikov v teh krajih se je dosedaj ponesrečil. Na Doiran fronti so Angleži napadli bulgarske strelne järke in prizidali Bulgarom velike zgube.

Avstrija je najela morilce.

London, 31. okt. Brezlična brzjava iz Bukarešta naznaja, da je rumunska vlada dala zapreti dve osebi, nekega Babosha in Toth, ki sta obdolžena, da sta preteklo leto bila najeta, da umorita rumunskega ministrskega predsednika Bratianu, ki je vodil Avstriji sovražno politiko. Zajedno z Bratianom bi morala biti umorjena še dva druga ministra. Oba najeta morilca sta se izjavila pred sodnijo, da sta bila najeta od avstrijske vlade in da sta dobivala svoja povelja od policijskega načelnika v Budimpešti ter od dveh stotnikov avstrijskega generalnega štaba Morilski napad na rumunske ministre se je ponesrečil, ker je vlada že prej nekaj zvedela o tem napadu. — Čudnega ni, če je avstrijska vlada najela morilce, in če avstrijska policija in avstrijski častniki plačujejo morilce. Avstrija ni samo morila podanikov tujn narodov ampak celo svoje lastne podanike.

40.000 ton bojna ladja.

Washington, 31. okt. Anglija gradi največje oklopnice, kar jih je še kdaj videl svet. Te oklopnice bodo imele 40.000 ton in bodo silno presenetle svet. Te najnovejše oklopnice bodo nosile topove 52 centimetrov ali 18 palcev. Vsaka oklopnica bo nosila 16 takih topov. Ti topovi streljajo na razdaljo 23 milj. Vlada v Washingtonu se posvetuje z inžen-

Deutschland je zopet v Ameriki.

New London, Conn. 1. nov. Nemški trgovski submarin je dospel v luko zgodaj danes jutraj. Kapitan Koenig se je izjavil, da je Deutschland zapustil Bremen 10. okt. in da je prišel sem brez kakšnega posebnega dogodka.

Nekaj pisem od ujetnikov v Rusiji

Rojaki, po Ameriki dobijo skoro vsak teden nekaj pisem ali kart iz Rusije od svojih znancev, ki so tam ujeti. V vseh teh pismih in kartah se bere, da so naši Slovenci v Rusiji dobro preskrbljeni in zadovoljni. Tu podajamo nekaj teh pisem in kart:

Podolie, Evropska Rusija: Dragi prijatelj: Naznanjam ti, da sem vjet v Rusiji. Dne 10. junija sem prišel Rusom v roke. Sedaj potujem naprej. Gleda se mi dobro. Prosim te sporoči našim domov, kjer so gotovo v skrbeh. Naš polk je bil popolnoma razbit. Vse skupaj pozdravljam tebe in tvojo družino. Po vojni pa na videnje. Tvoj prijatelj M. Cerkvenik. (Pismo je naslovljeno na Mr. R. Race, 1367 E. 43rd St.) Odesa, 30. jul. Pozdrav iz Rusije od tvojega brata. Dragi brat, namenil sem ti nekaj pisati in predno nadaljujem te lepo pozdravim, tebe in ženo in celo družino. Nadalje ti po-

virji glede spremembe gradbenih načrtov za razne bojne ladje Zjed. držav, ki se sedaj gradijo.

Kako bi Nemčija lahko zmagala.

Washington, 31. okt. Admiral Lord Beresford se je namram nekemu ameriškega polkovniku izjavil sledeče: Če bi Nemčija bila nekoliko hitrejša ob začetku vojne, bi Nemci nemudoma prišli v Pariz, prisilili Francijo k miru, nakar bi lahko dosegli Petrograd v 60 dneh. V dveh mesecih bi bili vsi zavezniki na kolenih pred Nemčijo. Nemci so zamudili najboljšo priliko svojega življenja. 140 nemških bojnih ladij in križark bi lahko ob dogovorjenem času zasedlo prekmorska pota in to brodovje bi uničilo na tisoče angleških trgovskih ladij. V dveh mesecih bi Anglija morala prositi za mir, ker ne bi dobivala nobenega živeža in bi bilo ljudstvo lakote umrlo, če ne bi vlada prosila za mir. Ogromno cesarstvo se ravno tako lahko uniči kot posamezen človek. Prerežite človeku srčno žilo in je mrtve, uničite angleško pomorsko trgovino in Anglija je mrtva. Nemci so zamudili to priliko, in danes je prekasno.

Slabo vreme na laški fronti.

Iz Rima se poroča: Slabo vreme na laško-avstrijski fronti je povzročilo, da se tekoni zadnjih dni niso mogle vršiti večje vojne operacije. V dolini reke Adige se je vršilo nekaj artilerijskih bojev. Iz Dunaja se poroča: Vzhodno od Gorice in na Kraški planoti sovražnik obstreljuje naše pozicije. Sicer je položaj na laški fronti miren.

Deutschland je zopet v Ameriki.

New London, Conn. 1. nov. Nemški trgovski submarin je dospel v luko zgodaj danes jutraj. Kapitan Koenig se je izjavil, da je Deutschland zapustil Bremen 10. okt. in da je prišel sem brez kakšnega posebnega dogodka.

Submarini torpedirajo parnike brez svarila Z. drž. posredujejo

Washington, 31. okt. Nevarna kriza ponovno preti razmerju med Nemčijo in Zjedinenimi državami. In kot vsa znamenja kažejo bo ta politična kriza veliko hujša kot je bila svoje čase. Kot se čuje je nemška admiraliteta dala povelje, da potope nemški submarini vsako angleško ladjo brez vprašanja. Oblasti Zjedinenih držav po svojih zastopnikih in konzulih preiskujejo sedaj v Londonu, če so nemški submarini v resnici potopili dva parnika — Marina in Rowanmore — brez svarila. Na teh parnikih je bilo kakih 50 Amerikancev. Kar se tiče ladje Rowanmore, ki je bila potopljena od submarina, je že dognano, da so ga Nemci torpedirali v nasprotju s svojo obljubo dano ameriški vladi. Nemci so obljubili ameriški vladi, da ne bodo potopili nobenega parnika,

če ga prej ne bodo posvarili in dali potnikom na parniku dovolj časa, da se rešijo. Parnik Rowanmore je bil potopljen v nasprotju s temi obljubami. Gre se sedaj za parnik Marina, ki je vozil s seboj 50 Amerikancev. Izmed 160. oseb na krovu tega parnika, jih je 90 utonilo, in ničesar se ne ve o usodi onih Amerikancev, ki so bili na krovu. Predsednik Wilson je naročil poslaniku v Londonu naj pozve za fakta, po katerih se bo ameriška vlada ravnala. Ameriški konzul Frost poroča iz Londona, da je zgubilo več Amerikancev življenje, ker so Nemci pri torpediranju se pregrešili proti mednarodnemu pravu. Državni oddelek naše vlade čaka na uradno poročilo nemške vlade, predno začne z diplomatičnim nastopom proti Nemčiji.

13 bilijonov na strani Hughes

New York, 31. okt. Vrednost 13 članov finančnega odbora, ki deluje za izvolitev Charlesa Hughesa reprezentira silovito vrednost trinajst tisoč milijonov dolarjev ali v številkah \$13,000,000,000.00. Toliko so vredni ljudje, ki delujejo za Hughesa. N. pr. Geo. F. Baker \$4,500,000,000. Geo. Perkins, \$1,700,000,000. J. P. Morgan, \$1,600,000,000. F. A. Vanderbilt \$1,400,000,000. itd. Najbolj siromašni član finančnega odbora Hughesove stranke poseduje 20 milijonov dolarjev. Pa tudi v glavnem odboru republikanske stranke se nahajajo izključno sami milijonarji, nadalje so v republikanskem odboru možje, ki največ šteje-

jo v ameriški industriji, kot Boies, (Penrose, magnat jekla in premoga v Pennsylvaniji, Hammond ena prvih avtoritet za železnice, Reed Smoot glavni mormonske cerkve in lastnik obsežnih sladkornih polj. Poseben oddelek v republikanski stranki reprezentira ženske, največje milijonarke v Ameriki. Ogromne svote denarja se trošijo za volitev. Vsa dežela je preplavljena s plakati, napisi, cirkulari in naznanili v prid Hughesa. Nikdar pri nobeni predsedniški volitvi se ni porabilo še toliko denarja kot letos. Ogromni bilijoni premoženja naše dežele hočejo na vsak način priti na površje.

Carranza je zatrl upore v Mexiki

New York, 31. okt. Iz Mexica je danes dospel sem A. Garcia, glavni nadzornik meksikanskih konzulatov. Izjavil se je, da ima Carranza armado 175.000 mož, ki so vsi dobro preskrbljeni z živežom, streljivom in obleko, ter da so vsi vojaki udani svojim poveljnikom. Carranza je odbil vse prve napade na vladne posadke in na razna mesta. Banditje so ponovno razkropljeni. Med raznimi vojaškimi poveljniki vlada spora. V Meksiki je bila letos izvanredno dobra letina, kar ugodno upliva na prebivalstvo. Bandit Villa je pobegnil proti jugu, kjer se je zopet skrivil v gorah. Nesporazum, ki je pretel med Ameriko in Meksiko se je poravnal, in ob meksikanski meji je vse mirno, ker ne dobi bogve kaj. Povem ti, da oče je še zmiraj v Gorici, moja žena je v Bruku, mama je pa umrla, ko je hišo zadela gradina. Zdaj te pa še enkrat pozdravljam, tvoj brat Fr. Coprež.

Belopolski, Sibirija. Cenjeno uredništvo Clev. Amerike: Slučajno sem prišel do vašega cenjenega lista in našel sem v njem nekaj epizod iz življenja mojega zemljaka g. Zupaniča. Zato prosim upravnistvo, da izroči moj iskreni pozdrav g. dr. Zupaniču. V naprej se vam zahvaljujem. Nazdar! Belokranj Bojančan!

Usoda submarina.

London, 31. okt. Neki avstrijski submarin, ki je položil mino pred nekim laškim torpednim rušilec se je raditega sam ponesrečil. Eksplozija pod

laškim torpednim rušilec se je bila tako silna, da so razvalne torpedovke bile odnešene na avstrijski submarin, ki je bil raditega popolnoma uničen.

6 Amerikancev zgubljenih na Marini.

London, 31. okt. Generalni konzul Zjedinenih držav Frost naznanja, da je bilo pri torpediranju parniku Marina 6 Amerikancev ubitih in dva ranjena. 51 Amerikancev se je rešilo. Amerikanci, ki so bili 30 ur na vodi, predno je prišla pomoč, pravijo, da je poveljnik nemškega submarina torpediral parnik Marina brez svarila, da je na mostu in potnike še potem streljal, ko se je hotelo rešiti v malih čolnih.

Wilson je na delu.

Long Branch, 31. okt. Takoj ko je predsednik Wilson sprejel poročilo, da je bilo šest Amerikancev ubitih na parniku Marina, ki je bil torpediran od nemškega submarina je naznanil državnu tajniku Lansing naj nemudoma celo zadevo preišče. Položaj je skrajno resen. Napetost med Nemčijo in Zjed. državami narašča.

U-53 je doma.

Berolin, 31. okt. U-53 je dospel v Bremen kot se uradno naznanja. To je nemški submarin, ki je prišel 7. okt. v ameriške vode in torpediral 5 parnikov, ki so bili na poti v Evrope. Eksplozija pod

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - \$2.50 Za Cleveland po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Posamezna številka - 5c

Vsa plačila, depoziti in denar naj se pošilja na: "Clevelandska Amerika",
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians (approx.) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 129. Wed. Nov. 1. 1916.

Še enkrat: Verdun.

Ko je nemški generalni štab pred osmimi meseci mislil, da je dovolj močan, da z enim samim silnim udarcem porazi Francijo in jo prisili, da sklene mir, tedaj se je nemška armada z vso silo vrgla nad Verdun, preko katerega je nemška armada mislila korakati v Pariz. Pet mesecev se je vršila najbolj krvava borba za Verdun, toda krvava borba kakoršnje svet še ni videl. Negredne vrste nemških vojakov so ne prestano napadale Verdun. Pol milijona nemških vojakov je padlo, porabilo se je silno vojna materijala, toda Verdun ni padel. Verdun je ostal v francoskih rokah. Nemci so dobili le nekaj utrdb okoli Verduna, kakor forte Vaux in Douamont, Thiaumont in Eudamont. Da so dospeli do forte Douamont so porabili ravno dva meseca nezalasnih napadov. In končno je borba pri tem fortu popolnoma prenehala. Tupasel je sicer nemški prestolonaslednik, ki je vodil nemško armado pred Verdunom, še dal povelje, da se napade tu ali tam, toda francoska armada ni pustila nobenega Nemca več naprej. Nemci so si postlali z mrtvaškimi glavami pot do Verduna, toda groba niso mogli dobiti, kjer bi pokopali te svoje mrtvaške glave.

Minuli so meseci od tega in v bojno kolo zaveznikov je prišla Rumunjska. Vsa besna radi Rumunjske se je Nemčija z vso silo vrgla nad Rumunce, in v tem besu so Nemci dosegli nekaj uspehov v Dobrudži. Pijani teh uspehov so začeli Nemci govoriti o svoji silni moči. Nemci so zagrozili neusmiljeno uničenje Rumunjske za kaznen, ker Rumunci niso hoteli poljubiti podplat kajzerjev. In Nemci so se z vso silo vrgli na Rumunijo, dasi so Nemci sami prepričani, da končne zmage ne morejo dobiti. No pa nemški uspehi na Rumunskem niso tako veliki kot jih Nemci prikazujejo. Dosedaj niso vzeli družega kot del Dobrudže. In Dobrudža niti rumunska pokrajina ni bila ampak je prej spadala k Bulgariji. Rumunci so dobili to pokrajino šele leta 1913, ko so premagali Bulgare.

Toda, bratje, nikar ne zaupajte preveč v nadčloveško moč Nemcev. Le polagoma, kajti vojna sreča se lahko vsak dan preobrne. Nemci delajo iste napore v Rumuniji kot pred Verdunom. In če so se enkrat opekli, se lahko opečejo tudi drugi. In že se kažejo znamenja, da preti nemški armadi ne kje druge silni udarec.

V borbi za Verdun so Nemci dobili nekaj fortov, v katerih so se silno utrdili, tako da so bili mnjenja, da jih francoska armada ne more pognati iz teh fortov. In danes? Danes so Nemci ravno tam, kjer so bili meseca februarja, ko so začeli napadati Verdun. In pomnite, da so Nemci zato žrtvovali najmanj pol milijona vojakov, in da jih je vzelo pet mesecev, da so nekaj pridobili. Toda v nekaj urah je vse to propadlo. Nemce je vzelo pet mesecev nekaj dobiti, Francoze pa komaj pet ur. Pa to še ni vse. Francoska armada je zajela 5000 Nemcev pri Verdunu, in tudi to je hud udarec za nemško armado.

In to je silna zmaga, veliko večja kot če Nemci zasedejo celo Rumunijo. To razume vsak pameten človek. Pomniti moramo namreč, da je sila za-

veznikov tako velika, da lahko v enem dnevu uniči vse, kar so Nemci pridobili v petih mesecih s strašnimi žrtvami. In kdor to razume, bo razumel tudi, da je veselje nemških prijateljev radi uspehov na Rumunskem prezgodnje. In reče se še ena lahko: Dokler so v zavezniški vrstah taki možje kot so oni, ki branijo Verdun, dotedaj noben nemški uspeh ne bo imel trajne vrednosti. Pride ugodna prilika, zavezniški planejo nad Nemce in jim izgrajo ono, kar so si pridobili. Naj pade Dobrudža, Konstanca, Černa voda in naj pade sam Bukarešta, to ne more odvagati zavezniških uspehov pri konečni dobiti. Verdun nam je pričel, kako silna je zavezniška armada.

Ker je gotovo, da bodo Francozi pri Verdunu ob priliki ponovno napadli nemško fronto, bo Nemčija prisiljena dobiti od drugod vojaštvo, toda Nemčija to vojaštvo na vseh frontah enako krvavo potrebuje. Kjerkoli odvzamejo vojaštvo, tam se bo poznalo. Vprašanje te vojne je kdo bo najdalj zdržal.

Rumunska ne bo Srbija.

General Falkenhayn, ki je hotel pogaziti Rumunijo kakor je pogazil Mackensen Srbijo, je bil pobit, potolčen in vržen nazaj v zadnjem trenutku, ko je bil svet prepričan, da Rumunija ne bo zdržala nemški, bulgarski, avstrijski in turških napadov. In da je kaznen Falkenhaynova še večja, poročajo brzojavke, da je bil pri umikanju ustreljen v nogo, in da ne bo več zmožen voditi vrhovnega poveljništva armade proti Rumuncem. Mogoče je sicer, da si avstro-nemška armada odumore in zopet začene Rumunce nazaj. Toda medtem so dobili Rumunci potrebni čas in gajenje Rumunije ne bo lahko delo.

Falkenhayn in Mackensen sta dobila teške udarce od Rumuncem. Njuna se je pridružila tudi Hindenburg. Ta general je bil vedno prepričan, da pride za Nemce odločilna zmaga na vzhodnem bojišču, kjer stojijo Rusi. In kakor hitro je bil imenovan poveljnikom generalnega štaba, je udaril z vso silo nad Ruse. Toda zgodovina leta 1915 se ni ponovila. Lansko leto, da so Nemci gnali Ruse pred seboj, toda ko so bili Nemci enkrat ustavljeni, nso mogli do danes nikamor več napredovati kljub vsem največjim naporom. Nasprotno, Rusi so pognali Nemce in Avstrije nazaj tekom zadnjih treh mesecev za kakih 40 milj. Hindenburg je doživel na vzhodnem bojišču precej težak poraz. Nemci so to delali ne, in da jih je vzelo pet mesecev, da so nekaj pridobili. Toda v nekaj urah je vse to propadlo.

Nemce je vzelo pet mesecev nekaj dobiti, Francoze pa komaj pet ur. Pa to še ni vse. Francoska armada je zajela 5000 Nemcev pri Verdunu, in tudi to je hud udarec za nemško armado. In to je silna zmaga, veliko večja kot če Nemci zasedejo celo Rumunijo. To razume vsak pameten človek. Pomniti moramo namreč, da je sila za-

bije, so bili poraženi. To je zgodovina nemške ofenzive.

Letos se je nudila Nemcem zopet prilika, da z vso silo zbruhnejo in pomandraj Rumunijo. Vsi smo to pričakovali. Mackensen je prišel Rumunce v Dobrudži, Falkenhayn pa na Sedmograškem. Neizučeni in preveč zaupljivi rumunski vojaki so bežali nazaj kot čreda ovac, toda beg ni dolgo trajal. Rumunski kralj Ferdinand je poklical na pomoč, rumunski vojaki so se obrnili. In rumunska armada je najprvo ustavila Mackensena v Dobrudži, sedaj pa Falkenhayna na Sedmograškem.

Če v prihodnjih dnevih zmaga Falkenhayn ali pa zmaga Rumunci, to nima v sebi nobene razlike. Invazija Rumunske armade je ustavljena. Če sovražnik takoj odločilno zmaga, tedaj je malo upanja na zmago. Kdor je enkrat z vso silo udaril in je pri tem običaj, ta ne pride nikdar več naprej. Na drugi strani pa Rumunci lahko pričakujejo boljših časov. Rumunci so dobili čas za rezerve, dobili so čas, da se zberejo.

In Rumunci nimajo sami kredit, da so ustavili sovražnika. Kredit gre tudi Rusom, ki so z neverjetno naglico hitro prišli na pomoč Rumuncem in ustavili vpadnike. Rusi so danes drugačni kot leta 1914, ko je vzelo eno leto, da so se zbrali. Ni minulo dva dni, ko je rumunski kralj Ferdinand zaprosil pomoči od zaveznikov, in že je stala ruska armada pri rumunjski in preganjala zajedno s slednjo Nemce iz Rumunske. Zavezniški so bili v tem času hitrejši kot tedaj, ko je bilo treba rešiti Srbijo.

Iz Rumunske nikakor ne bo postala druga Srbija.

Rusija, njena moč in delo za Slovanstvo.

Rusijo poznamo večinoma tako, kakor nam jo je opisalo židovsko časopisje. Slišali smo o njej, da je sicer velika, ogromna, poznali smo jo kot absolutistično državo, kjer nima ljudstvo nobene besede, čitali smo o raznih krvavih izgreduh napram židom, pa smo rekli: Rusija je nazadnjaška, barbarska. Sami jo nismo videli in proučili nikdar ampak smo kar lepo zajemali iz tiste skleda, v katero so se stekale židovske vesti o Rusiji.

Taki smo. Nimamo veliko, na kar bi bili ponosni, pa še tisto, kar imamo, ne znamo ceniti. Da, Rusija je pred vsem velika, največja država na svetu. Glavo klopje v večno zamrznem severnem ledenem morju, njene noge segajo v kraje tropičnega podnebnja. Z desnice se zariva v osrčje Nemške države, z levico se skoro dotika Zjedninjenih držav. Kadar lega mrak v kraje, koder se bijejo največji boji, vstaja jutro na njenih obalah Tihega oceana.

Ogromna je Rusija. Njeno prebivalstvo se množi bolj kakor katere druge države na svetu. Dvajset let nazaj je imela okrog 130 milijonov ljudi, konec zadnjega leta jih je bilo 182 milijonov 182 tisoč šeststo. To pomenja naraščanje v dvajsetih letih za več kot 53 milijonov oziroma za toliko, kolikor je štela pred vojno cela Avstro-Ogrska. In za časa vojne se je kljub velikanskim zgubam pomnožila v enem samem letu za tri milijone osemdeset tisoč, ali za več kot dva odstotka.

To je kar je delalo že od nekdaj sive lase vsepožrešnim Nemcem. Ta sila je, ki je zdrobila moč Napoleona, ta sila je, ki bo zdrobila moč nemstva. O tem ni nobenega dvoma. Številna nemških armad se krčijo, sila, ki so jo nabirali Nemci od nemško-francoske vojske leta 1871, polagoma pojema kot pojema olje v goreči svetilki. Rusija pa doprinaša ogromne zgube in kljub temu raste. Kaj to pomenja?

Zglašali smo se nad Rusijo radi njenega absolutizma. Zglašali smo se Judje, zglašali tisti, ki bi najrajši žilotinirali ves ruski narod. No, in zglašali smo se tudi mi. Nekateremu je sicer rekla vest, da to ni prav, da se ne sme vrjeti vsega, da moremo poleg fakt poznati tudi vzroke. Ampak videli smo fakta, pogled na vzropo nismo imeli. In korakali smo za zastavo židovske sodbje.

Rusija — absolutistična. Marsikaterga naprednjaka je zasebilo

okrog srca. Zglašali smo se nad napakami svojega sosedu, svojih lastnih napak pa nismo videli. Videli nismo sveda, da je Avstrija najbolj absolutistična in najbolj prijazna država na svetu. Njena ustava je bila vselej na papirju, kar nam dokazuje pred vsem famozni paragraf devetnajst, kateri jamči enakopravnost vseh narodov. Naj je bila Avstrija napram drugim narodom kakor hoče, napram nam Slovincem je bila vedno absolutistična. Naš jezik je zaničevala povsod, v uradih, v šolah in v javnosti sploh. Naše politične pravice je teptala z nogami. Sam presvitli cesar je izvolil dvakrat obrisati svoje škornje ob ljudsko voljo za časa izvolitve ljubljanskega župana. Slovenskih šol nismo imeli nikdar — pač pa povsod nemške napise, nemške uradnike in nemško pest. Pisati se je smelo, kar je bilo všeč Avstriji, govoriti, kar je smelo v javnost med cesarsko kraljevimi bajoneti. Slovence sinove je pošiljala v tujino na slabo plačana mesta, našo deželo pa je prepojila s Hermanovimi sinovi. Od deželnega predsednika dolgi do zadnjega okrajnega glavarja je bilo vse nemško. In če se je kateremu naših sinov posrečilo priti do tolike časti, da bi bil imel postati okrajni glavar, so ga pa preganjali na vse načine, kot se je zgodilo to z našim známim Slovenskim skladateljem Parma.

Torej: zatirali so nam jezik, kontrolirali časnike in govore, preganjali našo inteligenco, odrekovali šole, povzročili prepašt kmetijstva in industrije — prijatelji, ali si morete misliti večji absolutizem?

Če bi bili tedaj mislili, kot mislimo danes in vedeli, kar vemo danes, bi gotovo ne delali krivice sosedom, dokler smo bili sami v slabšem položaju. Zato pa: stokrat boljši ruski absolutizem, kot tak demokratizem, kot nam ga je dajala Avstrija. In stokrat boljši je absolutizem v dobrih rokah kot demokratizem v masi, ki se ne zaveda.

Tisti pa, ki se zgražajo nad raznimi progami nad Judi, naj se najprej vprašajo: zakaj rusko ljudstvo sovraži Jude. In ko bo zvedel, da je ruski Jud tista pijavka, ki živi na telesu ruskega muzika, da je Jud tisti, ki vničuje gospodarsko in moralno ruskega kmeta, ki izrablja meso in kri ruskega naroda za svoj žep — pa mi bo jasno marsikaj. In komur bi ne zadostovalo še to, naj pogleda v najnaprednejše države na svetu — Zjednjene države ameriške, pa študira malo statistiko linčanja.

Da, tako je in nič drugače. Rusija ima svoje dobre in slabe strani, kot jih ima vsaka država in vsa človeška družba. Kdor vidi vse dobro in lepo, je optimist, kdor vidi vse slabo, je pesimist. Resnici je nekeje v sredi: povsod je dobro in slabo. In tako je bilo, in bo vselej.

Da, dosti vzroka imamo, da smo ponosni na Rusijo. Germanstvo srednjega veka je pretlo, da spravi vse narode iz povrjaja. Izmed Slovanov smo bili vsi pod tujim jarmom razven Rusije, ki se je mirno in tiho širila v mogočno veliko Rusijo. In kdor ima čut, da se veseli napredka svojega naroda kot svojega lastnega, ta bo čutil v srcu ponos nad Rusijo. Čutil bo zavest, da ni ta ubogi milijonski narod sam na svetu, kot so nam trobili Tevtoni, ampak da ima bratov, ki jih razume in ki razumejo oni njega.

II. A na Rusijo moramo biti ponosni še iz drugega vzroka. Ona se je vedno zavedala svoje dolžnosti napram manjšim Slovanским narodom in storila je zanje, kar je mogla.

Kdo se je boril za svobodo Balkanskih Slovanov? Ali ni tekla ruska kri za svobodo Bulgarov, tistih Bulgarov, katere je prodal nosati Ferdinand, German z dušo in telesom, s pomočjo svojega ministrskega predsednika, kateri je tudi zapleten v vsenemške oficirske kroge s svojimi rodbinskimi vezmi? Kdo je dobil svobodo Srbov in pomagal, da se je začel ta kreпки narod razvijati tako, da je začelo biti stare prostitutke Avstrije strah? Kdo je pomagal vzdrževati malo Črno goro, da se je vzdržala neodvisna do današnjega dne? Rusija, kaj ne. Če bi Rusije ne bilo, bi tudi ne bilo danes na Balkanu nobenega Slovana več. Ona jim je bila moralna in materialna pomoč, ona jim je bila bratiteljica in svetovalka v vseh zadevah.

Ko je stara prostitutka Avstrija poslala Srbiji najnesramnejši ultimatum, — kdo je nastopil za Srbe? Rusija. Dasi nepraviljena, je zgrabila meč, kateri zadava britke rane tistim, ki so videli svojo nevarnost ne pa krivice, ki so jih storili. Skoro dvesto milijonski narod se je pognal za ekstenzoo par milijonskega naroda, katerega je komaj toliko kot dobi Ru-

Prince Albert zmaga radi kvalitete.

Nikdar se ni še ponujalo premij ali daril s Prince Albert tobakom. Mi raje dajemo dobro blago. Nobena postava ne more upljivati na Prince Albert tobak. Lahko ga kadite kolikor časa hočete. In sicer, ker je narejen po patentiranem procesu, ki odstrani grizenje.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

je tobak, ki se mora ljubiti vsem. Povsod ga kadijo, je hladen in gorljiv da vas zadovolji. In gori dolgo, ter ga lahko kadite v pipi ali pa zvijete cigareto.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO., Winston-Salem, N. C.

Kupite Prince Albert povsod, v vretinah po 5c v kistljah po 10c v ano ali pol funt uih humidorjih, kjer se tobak dobro ohlani.

VOLITE REPUBLIKANSKI TIKET.

ZA PREDSEDNIKA:
Charles E. Hughes.
ZA GUVERNERJA:
Frank B. Willis.
ZA SENATORJA:
Myron T. Herriek.

COUNTY TICKET:

Geo. S. Wallace za clerka,
Chas. B. Stannard za šerifa,
Theo. B. Bates za avditorja,
Fred. Kohler za komisarja,
Alva R. Ditrick za komisarja,
John A. MacDonal za komisarja,
Geo E. Myers za blagajnika,
Jas. H. Walker za rektorja,
J. M. McClary za surveyorja,
Wm. B. Woods, za prosekutorja,
Wm. R. Wall za koronerja.

(Političen oglas.)

Išče se slovensko dekle, ki zna angleško, za v zlatarsko trgovino. Stalna služba. Hueter Jewelry Co. 5372 St. Clair ave. (x86) Dva fanta se sprejemata na stališče. Vpraša se Vprašajte na 15003 Sylvia ave. na 5351 St. Clair ave. (129) Collinwood. (129)

Pravi starokrajski brinjevec	
Cena 6 steklenic . . .	\$6.50
Cena 12 steklenic . . .	\$13.00
Čista slivovka kuhana iz pravih češpelj. Cena 6 steklenic . . .	\$6.50
Cena 12 steklenic . . .	\$13.00
Imamo najfiniši tropinjevec in droznik. 1 gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75	
Pristna rudeča ohioska vina	
Galona . . .	50, 55, 60 in 65c
Katavba in Delavare vino	80 in 85c gal.
Vinaka posoda ob 3 do 10 gal. velja \$1.00, za 25 gal. posoda \$2.00. Pri večjih naročilih je sod brezplačen. Te cene so samo za na debelo. Naročilu naj se priloži denar in natancni naslov.	
The Ohio Brandy Distilling Co.	
Prva slovenska družba za prodajo finih pijač.	
6102-04 St. Clair Ave. - - Cleveland, O.	

FARE \$3.00 DAILY BETWEEN CLEVELAND & BUFFALO	
The Great Ship "SEANDREE"	
The largest and most costly steamer on any inland water of the world. Sleeping accommodations for 100 passengers.	
3 magnificent staterooms — "CITY OF BUFFALO"	
CLEVELAND-Daily, May 1st to Nov. 15th-BUFFALO	
Leave Cleveland	5:00 P. M.
Arrive Buffalo	8:00 A. M.
Leave Buffalo	5:00 P. M.
Arrive Cleveland	8:00 A. M.
Connections at Buffalo for Niagara Falls and all Eastern and Canadian points. Railroad tickets and baggage checked through. Free baggage and storage for passengers. Ask your ticket agent for tickets via C. & N. E. Line.	
Specially selected national game birds, showing both exterior and interior of Tall Grass and "SANDHILLS" and on request of 50c extra to cover postage and mailing. Also ask for our descriptive and descriptive booklet free.	
THE CLEVELAND & BUFFALO TRANSIT CO., Cleveland, Ohio	

Slovenski Narodni Dom,

(The Slovenian National Home)

USTAN. 3. AVGUSTA, 1914.

INKORP. 17. AVGUSTA 1914.

V DRŽAVI OHIO

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Dr. FRANK J. KERN, 6303 ST. CLAIR AVE.
Podpredsednik: JOSIP KALAN, 6101 ST. CLAIR AVE.
Tajnik: FRANK HUDOVENNIK, 1063 E. 67th ST.
Blagajnik: MIHAIL BEJTIKAR, 6305 GLASS AVE.

NADZORNI ODBOR:

Frank Cerny, 6033 St. Clair Ave. Frank M. Jakšić, 1208 Norwood Rd.
Mat. Petrovič, 1096 E. 67th St.

STAVBENI ODBOR:

Josip Selo, 6108 St. Clair Ave. Anton M. Kolar, 3222 Lakeside Ave.
Louis J. Pirc, 6119 St. Clair Ave.

FINANČNI ODBOR:

Rudolf Pordan, 5802 Promer Ave. Zolt Birk, 6006 St. Clair Ave.
Louis J. Pirc, Josip Kalan in Frank Cerny.

Seje direktorija se vrše vsak drugi četrti petek v mesecu na 6029 Glass Ave.
Vse dohodke in korrespondenco tikajočo se S. N. D. naj se pošilja na prvega tajnika.

Neumestna trditve.

"Vojne nas je obvaroval" trdi demokratična stranka. To trdilo je napačno. Nevarno je za življenje naroda, da bi se ta trditve vzela za resnico brez premišljene preiskave.

Ze meseca imamo vojno na meji Meksike. V Vera Cruz smo zahtevali, da se pozdravi naša zastava. Toda pozdrav je bil odklonjen. Mi smo nato izkrcali čete in bitka je sledila. Mi smo se umaknili brez po zdravih, nesoč s seboj nazaj 19 mrtvih in pustili smo našo čast za seboj. In do danes Meksiko še ni pozdravila naše zastave.

Slabost Meksike ne pa moč Zjedinjenih držav je vzrok, zakaj se nismo podali v vojno z Meksiko. Če je klanje ameriških državljanov, žens, otrok in moških od oboroženih, če je klanje ameriških vojakov, po vojakih drugega naroda, vojna ali kaj je? Ali je plenitev oborožene družali, ki je vojaško organizirana vojna ali kaj?

Generalni advokat naše armade je rekel, da je to vojna. Meksikanci pravijo, da je to vojna. Wilsonova dela kažejo, da je to vojna, toda Wilsonov glas pravi, da je to mir.

Resnica je, da je to več kot vojna. To je vojna brez časti in umor brez kazni. To je položaj, v katerem živimo, da nas je sram, ker smo se ponižali v očeh drugih narodov.

Wilsonova politika je pripeljala do obmejne vojne z Meksiko. Neodločna politika sedanje administracije nam je prinesla ponižanje, doma in zunaj. Mi smo bili v vojni; mnogo življenj se je zgubilo, naša čast je bila umazana, in kljub temu pravi demokratična stranka: Wilson nas je obvaroval vojne. On je varoval mene in tebe! Res pa je, da je on zamenjal naše največje bogastvo, življenje naših državljanov in čast naše dežele.

Le-ko je vojna v Evropi zbruhnila nas je rešilo, da nismo šli v vojno z Meksiko. In ko bo vojna v Evropi končana, bodejo evropske države zopet zahtevale od nas, da naredimo mir v Meksiki, in kaj bo potem z Wilsonovo politiko "watch-full waiting"? Ali smo tako nizko padli, da nam ugaja taka politika? Ta administracija je ustvarila vojno. Povzročila je gotove vzroke za preprič in boj v prihodnosti. Note in besede, besede in note, to je vse kar je pokazala sedanja administracija, in takšno je tudi naše stališče napram drugim narodom. Toda včasih je treba imeti karakter, močan in pošten karakter. Ali se nahajamo sedaj v takem položaju? Ali more kdo trditi, da imamo respekt ostalega sveta, ko smo se povsod podajali sramoti? Ali bo nas v prihodnje kdo upošteval, če se nismo zmenili za svoje lastno dostojanstvo? Ali ni bolje iti častno v vojno in odločno kakor pa polagoma in sramotno se bližati vojni?

Mr. Wilson nas je obvaroval vojne. Mr. Wilson nas je prisilil v vojno.

Mr. Wilson dela vojno v moralnih živcih tega naroda. Na-

rod, ki ne zna varovati svojih državljanov, je že začel umirati. (Političen oglas.)

Zvonovi škrlavske cerkve.
"Slovenec" piše dne 17. sept. Bridko je bilo slovo od št. klavskih zvonov. Korist države je zahtevala, da se je stolnica ločila od dveh svojih večjih zvonov. Vsem ljubljancem je bilo znano prijetno zvonenje iz škrlavske cerkve. Sedaj ostajajo še trije zvonovi, ki bodejo spolnovali svojo dolžnost brez nekdanjih tovarišev. Prepričani pa smo, da nam bodejo zvonovi lepše zvonili, kadar nam bodejo oznanjevali zmago s topovi!!!! (Kako mora to moralno upljivati na ljudstvo, ko mu katoliški listi naznanjajo, da je lepše "petje" topov kot pa pa "petje" zvonov! Op. uredništva.)

Hrvatske šole na Moravskem. V mestih Jedli in Červená Voda so se ustanovile šole za otroke beguncev iz Primorja. Toda šole še niso odprte, ker se čaka učitelje, ki so v vojni!

Narodni poslanci brez kruha. "Dje Drau" poroča dne 14. sept. Narodni poslanec Dr. Lorkovič je bil pretekle dneve v Osijeku. Kakor nam je znano, je bila njegova naloga, da kupi za svoje tovariše kruha. Posrečilo se mu je kupiti vagon pšenice, katera bo smlela v Osijeku in potem z dovoljenjem oblasti poslana v Zagreb, kjer se bo razdelila med narodne poslance.

Brezpotrebno mučenje. Revmatizem in nevralgija povzročata v teh mesecih silne bolečine, toda samo onim, ki ne rabijo Trinerjevega linimenta. Zavrnite cenene ponudbe, ker le Trinerjev liniment vam da takojšnje olajšbo. Cena 25 in 50c po lekarnah, po pošti 35 in 60c. V tem letnem času imate tudi prehlad, kašelj, prehlajeno grlo in astmo, zakar je Trinerjev pomirjevalec kašlja najboljši zdravilo. Cena ista, Jos. Triner, 1333-39 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

NAZNANILO.

Telovadno dr. Jugoslovanski Sokol je na svoji izredni seji odločilo priključiti se Češki župi (Jednoti) Fugner-Tyrs v Chicagu, Ill. Ker Slovenci nimamo sokolskih društev, smo odločili to v prosep našega dela in zveze z našimi severnimi brati, ki so bili tudi doma vzor našega dela.

ZAHVALA.

Odbor Slov. Nar. Čitalnice se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so kaj pripomogli k sijajnemu uspehu njegovega banketa. Posebno zahvalo pa dolguje g. Ivan Zormanu, g. H. Pavlovi, gđc. Jos. Lausche, gđc. J. Perdan, g. W. Lausche, moškemu kvartetu, Mrs. J. Čebular, Mrs. J. Lingar, gospodičnam, ki so servirale, g. J. Medenu, ki je daroval šest steklenic "Triglava", gđc. J. Turk, ki nam je posodila cvetlice in vsem, ki so na katerikoli način pomagali pri prireditvi.

Odbor Slov. Nar. Čitalnice.

Na stanovanje se vzame 1 ali 2 fanta, brez hrane. Naslov 931 E. 67th St. (130)

Lepa in čedna soba se odda v najem za enega fanta, brez hrane. 5345 Stanard ave. zadaj, preko ceste od Stanard public šole. (131)

Preveč zdravil.

Mnogo ljudi trpi radi tega, ker jemljejo preveč zdravil. Da zljajajo svoje bolečine, kupujejo zdravila za zdravlili, in njih stanje je vsak dan slabše. Najboljša pomoč pri tem je, da se ustavi vsa zdravila in se prične jemati Trinerjevo ameriško grenko vino. To zdravilo očisti odvajalne organe, ne da bi jih oslabilo, deluje kot tonika na prebavljalne organe, poveča apetit, pomaga prebavi in očvrsti telo. Je jako vredno pri zaprtju, napetosti, nervoznosti, brezspanje, slabost, etc. Cena \$1.00. Jos. Triner, kemist, 1333-39 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Lepa soba se odda v najem za 1 ali 2 fanta, brez hrane. 1068 E. 67th St. (130)

RAZPRODAJA.

Pozor rojaki v Collinwoodu, Nottinghamu! Mi imamo sedaj dve trgovini z modnim blagom in obuvalom, toda sedaj moramo en prostor izprazniti za drugo vrsto trgovine. Zatorej smo sklenili, da priredimo razprodajo meseca novembra, 1916. Na tej razprodaji bo vsakovrstno blago in obuvalo za celo družino. Vsakomur je sedaj znano, kako je drago sedaj, torej imate tukaj najlepšo priliko, da kupite sedaj poceni blago. Pridite in si zberite kar potrebujete. (130)

JOS. KOS,
trgovina z modnim blagom in obuvalom, 15230-32 Waterloo Rd. Collinwood, O.

ZOBJE!

Kadar zgubite en zob, zgubite dva. In ali veste, da kadar zgubite dvoje svojih zob, da zgubite takorekoč celo zobovje?

Manjkajoči zob v spodnji zobni uniči korist zoba, ki je dotičnemu nasproti v gorenji zobni in narobe. In to vam škoduje na zdravju, kajti brez popolnih zob nikakor ne morete biti popolnoma zdravi.

Jaz vam lahko preskrbim manjkajoče zobe in jih naredim da izgledajo popolnoma naravni.

Dr. F. J. KENNEDY,
zobozdravnik.

Uradne ure: Od 9. zjut, do 5.30 zveč. Ob pondeljkih, četrtkih in sobotah tudi zvečer. Vse delo garantirano. Zobje se izvelejo brez bolečin. Mi govorimo slovensko. (38)

VABILO

na vinsko trgatve. Sladko je vince iz krške dolince, lepo rumeno barvo ima. In za vinsko trgatve bo skrbelo dr. Carniola, št. 1288 KOTM na posebni veselici in zabavnem večeru, ki se vrši dne 4. novembra v John Grdinovi dvorani, 6025 St. Clair ave. Začetek ob 7. uri zvečer.

SPORED:

Ob 8. uri nastop očeta župana, matere županje ter občinskih tajnikov v spremstvu mnogih viničarjev in viničark. Nočnega čuvaja in par detektivov ter žandarjev. Po čitanju paragrafov se prične trgatve. Tatvina je pod kaznijo v denarju ali pa s špekambro prepovedana. Za jed in pijačo in mnoge druge zabave bo skrbelo kakor vedno društvo Macabees. Vstopnice veljajo za moške 75c za ženske 50c, otroci do 14. leta so prosti, če so v spremstvu starišev. Vstopnice se dobijo pri Jos. Zele, 6108 St. Clair ave. in Anton Mihelčič, 1150 E. 61st St. John Jerman, 3840 St. Clair ave. ter pri članih društva.

K obilni udeležbi vabi Odbor

Najboljše ženske, moške in otročje svedre (jopiče) dobite vedno po nižji ceni kakor kje drugje pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair (Wed. x114)

Trgovski pomočnik, mlad, ki se želi izučiti erocerijskega posla, dobra plača in stalno delo. Oglasi naj se pri Pirc & Ivančič, 15416 Saranac Rd. (x123)

V NAJEM

se dajo lepi prostori za društvene seje in zbiranja. Lepo opremljeni, na vogalu 55. ceste in St. Clair ave. Vprašajte A. Cohn, 5819 St. Clair (130)

Najnovejše fine in trpežne ženske in otročje suknje dobite vedno po nižji ceni kakor kje drugje, pri Beno B. Leustig, 6424 St. Clair (Wed. x114)

Sprejme se na stanovanje in hrano dva ali tri fante. 1100 E. 63rd St. na vogalu Glass (130)

Ena soba se odda v najem za enega fanta, brez hrane. 1197 Norwood Rd. (130)

CIDER!

Jako okusen mošt ali cider iz lepo rudečih jabolk lahko dobite pri spodaj podpisanim. Se prodaja po nizki ceni. (130) John Hočevar, 1180 E. 60th St

Nekaj poštenih fantov se sprejme na stanovanje brez hrane. 1210 Norwood Rd. (129)

Napredek otroka je odvisen od hrane.

Če hranite otroka in se ne redi, je najbolj vaše mleko nezdravo, ali ga je premalo ali grenkavo.

Borden's Eagle Brand Condensed Milk
THE ORIGINAL

niči vsaki materi pravo hrano za zdravlje in rast otroka, ki postane močan in zdrav.

Isrežite ta kupon danes in ga pošljite na (C. A. I. Nov.)

Borden's Condensed Milk Co., New York, N. Y.

In dobite zastoj v slovenkem jeziku navodilo in 52 strani knjigo "Otroško zdravlje", ki vam pove, kako skrbeti za otroka.

Ime.....
Naslov.....

Pazite na zdravlje otroka.

Zdrav, vesel in zadovoljen otrok je veselje vsaki materi. Ali je vaš baby zdrav in vesel? Ali dobro spi? Če zgubiva na teži, če je nervozen, tedaj ima gotovo neprimerno hrano. Na strani 3 dobite kupon. Isrežite ta kupon in ga pošljite na pravo mesto, zakar dobite knjigo, obsegajočo 52 strani, ki vam pove natančno vse radi zdravlja vašega otroka. Uredništvo to priporoča.

Nickel Plate Road

Znižane cene v CHICAGO

Ob priliki mednarodne živinske razstave.

DEC. 2-9.

Prodaja tiketov 3. 4. in 5. dec.

Povratek do 13. dec.

Polni pojavniki da

E. A. AKERS

733 Euclid Ave., Cleveland, Ohio

Čisto kurivo.

*****

Naravni plin je čist.

Nobenega prahu, nesnage, pepela. Nič dela, nič skrbi.

Rabite ga za kuhanje sedaj.

Kurite z njim te zime.

*****

The East Ohio Gas Company

Main 6640

Central 9020

Slovenci in Slovenke!

V torek, dne 7. novembra, se bodo poslužili volilne pravice 15 do 17 milijonov državljanov Zjed. držav, da glasujejo za predsednika in podpredsednika Zjed. držav.

WOODROW WILSON

sedanji predsednik je ponovno kandidat. Prepričan je zdaj vsakdo, da je bil Wilson na strani delavcev in navadnega ljudstva. Prepričan je zdaj vsak, da še nijeden predsednik se ni tako poganjal za koristi delavcev in ljudstva, kakor

WOODROW WILSON

ki radi tega zasluži zopetno izvolitev, pa tudi za to, ker je očeval to deželo nesreče in vojske, katera bi sigurno bila, če bi bil na krmlu kateri republikanec.

WOODROW WILSON

se je ob vsaki priliki skazal prijateljem in zaščitnikom malih in pritiskanih narodov, kakor so Slovenci in Hrvati, ki že stoletja čutijo tujevo peto na svojem tilniku. Kadar se bodo vršile mirovne konference bo predsednik Zjed. držav igral važno vlogo. Če bo Wilson predsednik je znan prijatelj vseh malih narodov, bo gledal na to, da dobe tudi Slovenci in Hrvati temveč pravic.

Za predsednika

Za podpredsednika

☒ WOODROW WILSON

☒ THOMAS R. MARSHALL

Sodnik M. A. FORAN

kandidat za zopetno izvolitev sodnika Common Pleas sodnija.

Volitve 7. novembra.

Se priporoča vsem poštenim slovenskim volivcem

REPUBLIKANSKI LJUDSKI SHOD

GRDINOVA DVORANA

V četrtek zvečer 2. novembra, ob 8. uri.

GOVORNIKI:

Hon H. I. Emerson,

Eugene Quigley,

Chas. B. Stannard,

Sodnik Vickery

Harry Katz, predsednik

Robert Granger.

Vsako dobodošel.

Pijača in smodke zastoj.

A. M. KOLAR,
Slovenska gostilna.

3222 LAKESIDE AVE.

Se priporoča Slovincem v obilni oblak. Točna postrežba. Vedno sveže pijače.

National Drug Store!
Slovenska lekarna.

vogal St. Clair ave. in 61. ceste. S posebno skrbnostjo izdelujemo zdravniške predpise. V zalogi imamo vse, kar je treba v najboljši lekarni. (43)

Vaš doktor ve

In vam pove, da če ni njegov recept natančno naraven in od najzdravljivejših zdravil, da vas ne more ozdraviti.

Vaš zdravniški recept mora priti v našo lekarno, kjer bodejo oddani natančno po šteti zdravila. Imamo tudi popolno zalogo kvalitetnih predmetov, toaletnih potrebščin, dišav, ciglar in vseh stvari.

Guenther's Sloven. Lekarna,
Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

PINO VINO

vedno dobite pri Josip Kozelu. Belo niagara in concord vino. Posebno ženskam je moje vino znano. Po stari navadi Josip Kozel, 4734 Hamilton ave

SLOVENSKA GOSTILNA

kjer dobite fino pijačo, dobro postrežbo. Prodajamo žganje in likerje tudi za domačo potrebo na steklenice in galone.

Cene umerne! Dobro zaloga!
JOSIP KALAN,
6101 ST. CLAIR AVE.

VELEVAŽNA KNJIGA.

Izšla je velevažna knjiga za ameriške Slovence, pod naslovom "Slovenija Vstani!" delo našega slovenskega učenjaka in delavnega Jugoslavana dr. Niko Zupaniča. Ta knjiga bi morala biti evangelij za ameriške Slovence, kar se tiče naše jugoslovanske politike! Nad sto strani obsegajočo knjigo krasi pet izvrstnih slik velikega pomena. To knjigo dobijo v roke slovenski ujetniki v Rusiji. 5000 knjig je poslanih v Rusijo Slovincem. 5000 knjig je namenjenih ameriškim Slovincem! Bratje, sežite po tej knjigi, ki velja le 50 centov. Zraven dobite veliko mapo jugoslovanske zemlje! Naroča se pri nas, ali pa naravnost od Dr. Niko Zupaniča, 1369 E. 40th St. Cleveland, Ohio.

DERUES.

ROMAN SILNEGA ZLOČINCA

Spisal
ALEXANDER DUMAS

Derues je bil precej vznemirjen v svoji ječi, toda njegova hladnokrvnost ga ni zapustila, in vsak dan je znova prisegal, da je vse resnica, kar je prvotno povedal. Toda njegova zadnja trditev je končno pricala proti njemu. Varščina, katero je dal odvjetniku Duclos, se je skazala, da je ponarejena, in odvjetnik Duclos je še isti dan preklical varščino. In še neka druga okoliščina, o kateri je Derues menil, da bo govorila v njegov prid, je poslabšala njegovo stanje. Dne 8. aprila je dobil odvjetnik gospoda de Lamotte note v svoti 76.000 frankov, katere naj bi se plačale gospej de Lamotte. Vsem se je zdelo čudno, da so note dospеле v navadni kuverti, brez vsakega pisma, v katerem bi se razložilo, kako naj se note plačajo. Sumnja je takoj padla na gospo Derues, na katero dosedaj nihče ni pazil. Nastala je preiskava, kje je bilo pismo oddano, nakar so znašli poštni urad. Poštar se je izjavil, da mu je pismo prinesla neka služkinja, ki je zapismo tudi plačala. Opis te služkinje se je tiskal dekletu Deruesa. Dekle so zaslišali in prestrašila se je tako, da je takoj priznala, da je pismo izročila pošti na povelje svoje gospodarice. Policija je zaprla gospo Derues in jo poslala v fort Eveque, njen mož pa je moral v drugo ječo. Ko so jo izpraševali, je končno priznala, da je ona poslala note odvjetniku gospoda de Lamotte ter da ji je njen moj izročil kuverto z noto, skrito v umazanem perilu, ob priliki, ko je svojemu možu prinesla novo perilo.

Vse to je začelo pričati o strahoviti krivdi Deruesa, in če bi se Derues prikazal v tem času množici, ki je sledila celi preiskavi z največjo radovednostjo in natančnostjo, bi ti soče rok se stegnile po njem in prevzelo rabeljski posel. Toda sodnija je imela tedaj še silno dolgo pot, da dokaže Deruesu umor. Derues je molčal in trdil zajedno neprestano, da gospa de Lamotte in njen sin živita, in kakor hitro prideta na površje, da bodeča dokazala njegovo nedolžnost. Niti grožnje niti umetna vprašanja ga niso mogla pripraviti do tega, da bi se kje zagovoril. In kdorkoli je bil prepričan, da je Derues kriv, je moral zmažati z glavo, ko je slišal njegove trditve. Medtem pa se je pojavila nova teškoča.

Sodnja oblast je poslala skrivaj poslanca v Lyonsu. Vsi so čakali njegove vrnitve, in pričakovali so, da bo od tega odvisna nadaljna usoda Deruesa.

Nekega jutra so pripeljali Deruesa iz njegove ječe v spodnjo dvorano sodnje palače. Ker mu njegov stražnik ni odgovoril na nobeno vprašanje, je bilo to zanj znamenje, da mora biti previden ter ohraniti hladnokrvnost, naj se zgodi karkoli hoče. Prišedši v sodnjo dvorano, je dobil tam policijskega komisarja, detektiva Mutel in nekaj drugih oseb. Dvorana je bila temna in razsvetljena z bakljami, ki so metale svojo svetlobo naravnost na njegovo lice. Dobil je povelje, naj pogleda proti gotovemu kotu dvorane. Ko pogleda, se odpro vrata in vstopi neki mož. Derues ga takoj opazi, in ko vidi, da ga tujec pozorno ogleduje, se mu prikloni kot se prikloni kdo neznan osebi, ki je vzbudila v njem začudenje.

Niti najmanjšega sledu kakega nemira ni bilo mogoče dobiti na njegovem obrazu, in če bi kdo roko položil na njegovo srce, ne bi čutil, da mu srce bije, toda če bi ga ta tujec spoznal, bi bilo usodopolno za Deruesa.

Mutel se približa tujcu in mu zašepče:

"Ali ga poznate?"
"Ne, nikakor ne."

"Bodite tako dobri in zapustite sobo, nakar vas zopet pokličem."

Ta tujec je bil odvjetnik, v katerega uradu v Lyonsu je Derues preoblečen v žensko podpisal goljufijo kupno pogodbo pod imenom Marie Perrier, soproga gospoda de Lamotte.

V sobo prinesejo žensko obleko, nakar naročijo Deruesu, naj se obleče, kar tudi stori precej komično. Smejal se je, prijemal za brado in delal opazke in končno zahteval, da mu prinesejo ogledalo.

"Rad bi videl, kako pristoji," reče, "mogoče se še kdo zaljubljuje v mene."

Odvjetnik se vrne: Deruesu so zapovedali naj koraka pred njim, naj se vsede k mizi, podpiše noko listino, skratka naj naredi vse tako kot bi sedel v odvjetnikovem uradu. Toda ta druga preskušnja ni bila nič boljša od prve. Odvjetnik se je obohtavljal, končno pa, ko je razumel za kako važno stvar se gre, je odrekel svoje priznanja, in končno se je odločno izjavil, da to ni oseba, ki je bila pri njem v Lyonsu.

"Mi je jako žal, gospod," reše Derues, ko je odvjetnik odšel, "da ste si toliko prizadjali s to komedijo. Nikar ne imejte mene za krivca, ampak prosite Boga, da razsvetli um o nim, ki miene po nedolžnem tožijo. Kar se tiče mene jim iz srca rad odpustim, ker vem da pride moja nedolžnost v kratkem času na dan."

Dasiravno je bila v onih časih pravica jako hitra in se obtoženec ni mogel toliko braniti kot se more v današnjih časih, pa vendar niso mogli Deruesa obsoditi, ker niso imeli nobenih jasnih dokazov za njegovo krivdo. Derues je to dobro vedel in je mirno čakal v svoji ječi dneva, ko bo triumfal nad vsemi svojimi sovražniki. Nevihta ni več divjala nad njegovo glavo, najhujše preiskave so bile končane, vsak dan so ga manj vpraševali, ni se mu bilo treba bati nobene presenečenja več. Tožbe gospoda de Lamotte so šle sodnikom od srca, toda njegove trditve niso mogle dokazati krivde, pomilovali so ga, toda maščevati ga niso mogli. Mnogo ljudi je pričelo govoriti o nedolžnosti Deruesa. Mnogo zapeljancev, katere je premotila njegova hinavska pobožnost, je začelo glasno zahtevati, da se Derues spusti iz ječe. Bigotje in tercijalke, ki so imele za svoj poklic, da neprestano klečijo v cerkvah, kjer so se prekrizevale in svoje umazane prste vtikale v blagoslovljeno vodo, so pričele govoriti o preganjanju in mučenstvu. To je šlo toliko časa, dokler ni postal Derues pri ljudstvu svetnik, kateremu je Vsemogočni v nebesih odločil trpljenje na tem svetu. Na ulicah so se ljudje prepirali, v gostilnah so bile neprestano dve stranki.

Nikjer v Parizu pa se ni toliko govorilo o tej aferi kakor na trgu Greve, in na nobeni cesti ni bilo toliko klepetulj in poslušalcev kakor v ulici Mortellerie. Ne morebiti raditega, ker je neka skrivna in magnetična slutnja silila ljudi na prostor, kjer je ležal zakopan dokaz Deruesove krivde, pač pa je vsak dan bolesten dogodek vzbujal pozornost ljudij. Bled in skrbipoln mož, katerega oči so bile vse preplavljene s solzami je neprestano korakal po cesti, in včasih se je zdelo, da ne more več hoditi. Bil je to gospod de Lamotte, kateri je stanoval v ulici Mortellerie, ki je bil kakor prikazen, ki tava okoli groba. Ljudstvo se mu je povsod umikalo in mnogo ljudi se je odkrivalo pred njim, vsakdo je spoštoval tako silno

bol kot jo je gospod de Lamotte nosil v svojem srcu, in kadar je odšel mimo, so se ljudje zopet približali eden drugemu ter govorili o njem in Deruesu.

Dne 17. aprila okoli četrte ure popoldne se je zbralo pred neko trgovino kakih dvajset moških in žensk. Stasita ženska, ki je stala na spodnji stopnici, kakor govornik na tribuni je pripovedovala že dvajsetkrat, kar je vedela in česar ni vedela. Ljudje so pa napeto poslušali in zijali, da nekatere je bilo celo strah. Kajti udova Mason je še pri šestdesetih letih znala živahno in zanimivo obračati svoj jezik. Mahoma pa vsa množica umolkne, da se umakne gospodu de Lamotte. Le neki moški se drzne vprašati:

"Ali je kaj novega danes?"

Gospod de Lamotte žalostno odkima z glavo, potem pa nadaljuje svojo pot.

"Ali je to gospod de Lamotte?" vpraša neka jako umazana ženska, "Ah, to je gospod de Lamotte!"

"Za Boga!" vzklikne druga ženska, "ali ga še sedaj ne poznate? Saj gre vsak dan tu mimo."

"Oprostite! Jaz ne spadam v ta okraj, toda radovedna sem pa zelo. Nič osebnega — toda umazano je tukaj."

"Mogoče si ti navajena v kočijah se voziti?"

"Mogoče si ti bolj kot jaz, draga moja, poleg tega pa bi si lahko prihranila čevlje, ker ti jih ne bi bilo treba trgati po tlaku."

"Ej, stara, ne brbljaj, povej kaj novega," zakliče udova Mason. "Pri nas je vse narobe. Ljudje se selijo iz moje hiše. V prvem nadstropju je stanoval prijazen mož — šel je; poštena družina v tretjem nadstropju, jako poštena, razven da je mož žensko pretepal ponoči, da nismo mogli spati — šli so; na vrata sem pribila napis, da imam stanovanje v najemu; nihče niti ne pogleda ne. Nekaj mesecev nazaj — bilo je okoli sredine februarja, dan pred zadnjo eksekucijo —"

"Petnajstega decembra," zakliče cestna postopačinja, "meni je znano, ker sem isti dan po cestah vpila in prodajala obsodbo."

"Dobro bilo je petnajstega," začne udova Mason znova. "Tega dneva sem dala mojo klet v najemu nekemu možu, ki je dejal, da je vinski trgovec, ki mi je plačal za en cel termin naprej, ko je uvidel, da ga ne poznam in da bi mu ne zaupala niti centima na njegov obraz. Bil je majhen možiček to, in dvoje očes je imel, ki mi kar nič niso ugajali. Da, plačal je, toda že smo v drugem terminu pa še nisem slišala ničesar o njem."

"Ali ga od tedaj nikdar niste videli?"

"Da, enkrat ali dvakrat. Da, no, trikrat, saj res. Prišel je s samokolnico in postreščkom in je spravil ogromen zaboj v klet, zaboj v katerem je bilo vino, kakor je trdil... Ne, še poprej je prišel z nekim delaycem... Pa res ne vem ali je bilo to prej ali pozneje. Na vsak način pa je bilo vino v steklenicah. Tretjič pa je pripeljal s seboj nekega mizarja in prav gotovo se mu zdi, da sta se kregala. Slišala sem njune glasove. Odsesel je ključ in potem nisem videla niti njega niti njegovega vina. Jaz pa imam še en ključ in nekega dne sem šla navzdol v klet; prav gotovo so podgane spile vino in požrle zaboj, kajti v kleti ni bilo ne duha ne sluha niti od vina niti od zaboja. Kljub temu sem pa videla, kar sem videla. Velik zaboj, jako velik, skoro nov in na vseh straneh prevezan z močno vrvjo."

"In katerega dne je bilo to?"

vpraša cestna postopačinja.

"Katerega dne? No, bilo je — vraga, pozabila sem."

"Jaz tudi, — no, pa ga dajva še en kozarec, da se nama razsvetli pamet!"

Toda pijača ni pomagala, pamet se ni razsvetlila. Množica je čakala in čakala, toda ničesar novega se ni pojavilo. Mahoma pa zakriči ženska:

"Kakšen norec sem! Jaz bom tej stvari prišla na dno."

naj me stane kar hoče!"

Ženska poseže v žep svoje-ga spodnjega krila in mahoma prinese na dan več kosov umazane, zgubane papirja. Ko razgrinja te papirje med seboj vpraša:

"Velik zaboj je bil, kaj ne?"

"Da, jako velik."

"In skoro nov?"

"Popolnoma nov."

"In zvezan?"

"Zvezan."

"Sveta nebesa! To je bilo

ónega dne, ko sem prodajala

obsodbo Leroi Valines, bilo je

to prvega februarja."

"Da, da, na soboto je bilo,

drugi dan pa je bila nedelja."

"Tako je, tako je! — Sobota,

14. februarja. Glej jo, tudi

meni je znani dotični zaboj. Sre-

čala sem tvojega vinskega tr-

govca na Place du Louvre, in

nič kaj vesel ni bil; eden njegovih upnikov mu je hotel zapleniti zaboj, vino in vse skupaj. Majhen mož, kaj ne? Kot babje strašilo?"

"Tako je."

"In rudeče lase je imel?"

(Dalje prihodnjič.)

NEBO
GLORIOUSLY GOOD
CORK TIP CIGARETTES

Z Nebo cigaretami so nad vse zadovoljni kadilci cigaret v Ameriki.

Nebo-cigarete so se brez vsakega dvoma izkazale kot cigarete prve vrste — in to pa vse radi „boljši tobak jih je na pravih slovite“.

Tisoči kadilcev imajo Nebo-cigarete rajši od dražjih.

NAJOKUSNEJŠE cigarete.

5 CENTS

**BETTER TOBACCO
MADE THEM FAMOUS**

Ali nas je obvaroval vojne?

Demokratska stranka trdi, da nas je Wilson obvaroval vojne? To je napačno.

Že mesece imamo obmejno vojno z Meksiko. V Vera Cruz smo zahtevali, da se pozdravi naša zastava. Meksikanci niso hoteli. Izkricali smo čete. Bitka je sledila. In umaknili smo se iz Meksike brez pozdrava, nesoč s seboj devetnajst mrtvih, ko smo pustili našo čast za seboj!

Ravno pred vojno v Evropi so se evropski narodi združili, da bi zahtevali od nas, da prenehamo nemire v Meksiki, da varujemo življenje in premoženje evropskih državljanov v Meksiki. Evropski narodi so se sami izrazili, da bodejo sami posredovali z oboroženo silo, če ne naredimo mi miru.

To pomeni, da bi morali močno nastopiti proti Meksiki, sicer bi se zrušila Monroe doktrina.

Moralna tradicija Amerikancev je, da se častno rešimo vojne, ne pa da polagoma plazimo v vojno.

Mr. Wilson nas ni obvaroval vojne. Mr. Wilson nas je zavlekel v vojno.

Mr. Wilson dela vojno v moralnem živcu ameriškega naroda.

Narod, ki sam sebe ne varuje, je že pričel umirati.

Oglas plačan od Republican National Publicity Committee.